

UniverZ: Věznice nejsou hotýlky plné bestií, jsou to drsná místa plná obětí, říká Lukáš Dirga

2.6.2026 - Kateřina Schmiedová | Západočeská univerzita v Plzni

Jedna chyba úsudku může člověku změnit celý život. Začíná tak příběh nejednoho vězně. Osudům odsouzených, ale i třeba životu za mřížemi se už léta na Fakultě filozofické věnuje sociolog Lukáš Dirga. Věznic si ve svém výzkumu prošel desítky, teď chce tu plzeňskou propojit se Západočeskou univerzitou.

Zakusil atmosféru pětapadesáti věznic v sedmnácti zemích světa a mnoho dalších ještě plánuje navštívit. Vyhledává a zkoumá místa, kde přestávají platit pravidla běžné společnosti a začíná vězeňský život. Práce Lukáše Dirgy z Fakulty filozofické Západočeské univerzity v Plzni dokazuje, že výzkum opravdu nemusí být nuda. Naopak může být někdy velmi dobrodružný a plný nečekaných zážitků. O nich, o první české otevřené věznici i o tom, **jak by mohla nápravná zařízení v Česku spolupracovat s univerzitami**, mluvil Lukáš Dirga v novém dílu podcastu UniverZ.

„Přežít ve vězeňském prostředí není úplně snadné a pokud někdo popisuje věznice jako hotýlky, kde je to úplně v pohodě, tak já to tak nevidím,” říká Lukáš Dirga. Přesto je ale přesvědčený, že spolupráce věznic a akademického světa může fungovat a prospěje oběma stranám. Univerzity totiž podle něj fungují jako jakýsi **most mezi populací mimo nápravná zařízení a tou, která je uvnitř**. V zahraničí už existují různé modely takové spolupráce. A jak to funguje? Vytvoří se například nějaká vzdělávací aktivita, která je pak zároveň platformou umožňující komunikaci obou jinak striktně oddělených skupin.

Příklad, že to je možné, viděl Dirga na vlastní oči před lety při návštěvě Severního Irsku: *„V zásadě to fungovalo tak, že byla jedna třída, kde polovina studentů byly odsouzení a polovina studentů byli studenti univerzity a jednou ta výuka probíhala ve věznici, jednou na univerzitě a takhle se střídali po dobu několika týdnů. Cílem bylo ukázat, že vzdělání může být velmi důležitý nástroj při reintegraci. Bylo to i o tom vytvářet prostor pro dialog a pro vzájemné pochopení.”* Nic podobného zatím v Česku není, sociolog Dirga to chce ale změnit.

„Při troše dobré vůle by to fungovat mohlo a věřím, že by se nám mohlo podařit to minimálně alespoň pilotně vyzkoušet. Bude samozřejmě záležet na tom, jak velký zájem bude ze strany těch odsouzených,” říká Lukáš Dirga s tím, že je ale navíc potřeba splnit určité předpoklady. Univerzita a věznice musí být blízko sebe a složení vězeňské populace musí být zároveň dostatečně nerizikové. *„Potřebujete, aby ředitel té věznice mohl rozhodnout, že vězni mohou věznici opustit anebo aby do věznice mohli bezpečně vstupovat studenti,”* vysvětluje Dirga. Už prý pracuje na tom, aby se jeho vize stala skutečností.

Celý rozhovor si můžete poslechnout **na [Spotify](#) nebo na [Youtube](#)**. Na obou platformách najdete také podcast Lukáše Dirgy **[Ostnatý drát](#)** a poslouchat ho můžete i na [Apple Podcasts](#).

<https://info.zcu.cz/UniverZ--Veznice-nejsou-hotylky-plne-bestii--jsou-to-drsna-mista-plna-obeti--rika-Lukas-Dirga/clanek.jsp?id=9634>